

TELEGRAFUL ROMAN.

Telegrafulu iese de doua ori pe septemana: joi'a si Duminica. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditura foiei; pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a, prin scrisori francate, adresate catre espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumtate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

Nr 27. ANULU XII.

Sabiu, in 2 Aprile 1864.

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumtate de anu 4. fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe unu anu pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. siruli cu litere mici, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. s. pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. la

Sinodulu.

Siedinti'a II, tinuta in 23 Martiu 1864.

(Continuare si capetu.)

Dupace in caus'a resiedintiei Mitropoliei vorbira dd. Branu de Lemény, dr. Glodariu si Gaitanu, ia cuventulu

P. Protos. Pope'a, care approbandu cele dise de antevorbitorulu, cere a se face deosebirea cuvenita intre principiu si specialitate. Dintr'alte afla, ca respunsulu datu de P. Episcopu: ca adica numai in privinti'a unei mitropolii generale pote respunde, ear despre o mitropolia speciala nu pote tracta, — a fostu forte bunu, si si Sinodulu in acesta privintia sa se declare.

D. Alduleanu crede, ca s'au facutu abatere dela ordinea dlei. La ordine adica e motiunea dlui Branu: ca sa se priimesca spre cunoscentia respunsulu Esc. Sele in privinti'a mitropoliei, eara nu, ca Sinodulu sa respunda la hotarirea In. Cancellarie aulice.

D. Presiedinte comunica pentru deslusirea lucrului, ca nu Sinodulu se intraba din partea In. Cancellarie, ci numai Esc. Sea, carele apoi sa intrebe Sinodulu, ca ce doresce a face.

D. Alduleanu nu se indoiesce, ca ceea ce s'a lucratu in privinti'a mitropoliei, s'a lucratu in adeveru in interesulu bisericeii si conformu dorintieloru nostre; asiá incatu Soborulu aru trebui sa recunosca numai cele lucrato prin Escellentia Sea. (Bravo!)

D. Presiedinte enuncia, ca motiunea dlui Capitanu supremu Branu se priimesce din partea Sinodului cu unanimitate. Apoi declara, ca ceea ce a facutu in acesta privintia, n'a facutu dupa parerea sea, ci numai dupa hotarirea Sinodului din 1850, si anume dupa § 11. alu protocolului (cere-lu citeste.) Apoi continua: Noi n'amu avutu mitropolia cu titlu de Alb'a-Iuli'a, ci amu avutu mitropolia cu titlu de provinciala, a carei resiedintia a fostu Alb'a-Iuli'a, ci mitropolia s'a chiamatu transilvana, dupacumu vorbesce si o harthia a Patriarchului din Constantinopole despre Mitropolitulu Transilvaniei. Esc. Sea a disu, ca Sabiulu sa fia; dar deca la Sinodulu fitoriu voru fi de fatia si ceialalti frati, si deca deasii voru pofu a se asedia centrulu nostru bisericescu intr'altu locu: atunci va remane dupa otarirea aceluia.

D. Maelariu. Deca nu aru fi nici unu altu motivu, bun'a cuviintia insasi ne-aru oprí de a decide ce-va in privinti'a resiedintiei, panacandu nu vomu fi la olalta cu ceialalti frati; caci nici noue nu ni-aru placé sa decida ei fara noi. E de parere, ca in privinti'a resiedintiei sa nu se aduca nici unu conclusu in protocolulu de astadi.

D. Presiedinte apróba tote, dar aru doricá sa intre in protocolu, ca deslusirea Episcopului in privinti'a acestui punctu (ca adica locul resiedintiei mitropoliei sa fia Sabiulu) nu se priimesce din partea Sinodului; pentruca Esc. Sea trebuie sa aiba o basa firma, pentru de a poté respunde Presidiului Inaltei Cancellarie aulice.

D. Alduleanu crede, ca Sinodulu adaugerea acesta n'o priimesce numai pentru aceea, pentruca dreptulu de a se declará in privinti'a acesta, competé Sinodului Mitropoliei infiintia. (Asia e!)

D. Presiedinte enuncia, ca Sinodulu s'a declarat in principiu pentru priimirea petitiunei colective din 1862., si numai pasagiulu despre resiedinti'a mitropoliei nu-lu priimesce.

E. Puscariu sen. Deca se va dice, ca dreptulu de a decide resiedinti'a mitropoliei se reserva sinodului mitropolitianu, nu e de lipsa a se mai dice, ca Sinodulu nu 'ncuviintieza cele facute. Sinodulu sa declare, ca priimesce respunsulu Esc. Sele de alu seu. —

D. Presiedinte pune acum la ordinea dlei raportulu Epitropiei eparchiale.

Nainte de a se incepe insa citirea acestui raportu, d. Bolog'a face intrebarea, ca n'aru fi aici locul oportunu, ca sa se ia la protocolu propunerea densului in privinti'a innoitei rogari pentru resolvirea petitiunei substernute prin deputatiunea bisericesca? Dr. Petreanu sprijinesce propunerea dlui Bolog'a, adaugendu, ca dupa tramitarea unui felu de ursoriu catre Inaltulu Guberniu sa se convoce unu Sinodu in intelesulu petitiunei colective din 1862., care apoi sa decida in privinti'a infiintia mitropoliei. P. Pope'a partinesce parerea dlui Cons. Bolog'a; ca sa se faca unu felu de ursoriu, in care sa se exprime mirarea Sinodului, ca de si caus'a acesta e sánta si drepta, si de si noi de multe ori ni-amu aretatu loialitatea fatia cu impregiurarile de astadi, macarca nu amu avutu dreptulu sa ne bucuramu de acea mitropolia impreuna cu celelalte confessiuni si natuni, care se bucura de mai multi ani, vedemu totusi, ca in privinti'a acesta suntemu impedeati. Pentru aceea, crede, noi avem dreptulu sa proclamamu mitropolia nostra (Voci: Asia e!) si numai din respectu catre In. Regimu mai amanamu lucrulu acesta. Sa rogamu dar pre In. Regimu sa implinesca cererea acesta justa a bisericeii nostre, pentruca nu se afla nici o pedeca, si nici In. Regimu nu va aduce nici unu argumentu, prin care sa restorne argumentele nostre din petitiunea colectiva; ba chiaru si Maiestatea Sea s'au induratu a declara, la punctulu I, ca nu este neaplecatu infiintia unei mitropolii resaritene romane, ear la punctulu II. in respunsulu datu catre In. Cancellaria aulica transilvana iara-si arata vointia de a concede restaurarea mitropoliei nostre romane.

D. Branu de Lemény cugeta, ca de ore ce mitropolia nostra romana din Transilvania dupa SS. Canone nici odata n'au incelatu a fi si a existe, ci numai politicesc a fostu apesata si sugrumata; si de ore ce, din gratia preabunului nostru Imperatu, acele legi barbare nu mai suntu, si bisericea nostra astadi este egalul indreptatita cu celelalte biserice si independente: Sinodulu pe bas'a fapteloru istorice si a mai multu decatu parintesciloru autografe imperatesci sa recunosca mitropolia nostra ca esistente, si sa roge pre Mai. Sea a ne concede organisarea mitropoliei nostre si a ne poté declará in privinti'a resiedintiei eii.

D. Puscariu se alatura la parerea antevorbitoriloru, dar crede, ca acesta declaratiune nu mai e de lipsa, deorece acesta s'a facutu prin sinodele nostre precedente.

D. Alduleanu. Eu deca amu priceputu bine pre d. Capitanu alu Fagarasiulu Branu de Lemény, motiunea densului merge intr'acolo, ca noi sa recunoscemu in Sinodulu acesta pe calea protocolului mitropolia nostra romana de revincata si sa ceremu dela Maiestatea Sea numai concessiune de a ne poté constitui mitropolia. Mi se pare, ca despre acesta sa facutu amintire si s'a priimitu cu unanimitate, ca sa nu ne abatemu nimicu dela calea acesta, carea amu pornit'o impreuna cu fratii nostri din celelalte provincie.

Deca fratii nostri aru fi aici representati intre noi in caus'a mitropoliei, atunci aru fi terenulu mai usioru, de a ne pune in contielegere cu densii, si atunci amu poté sa declaramu Mitropolia de esistente; dar noi suntemu numai o parte a provinciiloru acelor'a, ai caroru reprezentanti suntu subscrisi in petitiunea colectiva.

Asia dara eu asiú fi de parere, ca de si aru fi luertu imbucuratoriulu, ca sa priimim motiunea dlui Capitanu Branu, socotescu, ca nu este oportunu, ca noi sa pomenim despre lucrulu, care si pentru ceialalti frati e de mare insemnatate. Credu, ca noi sa ne tiermurimu pe langa motiunea dlui Cons. Bolog'a, rogandu pre Maiestatea Sea, ca sa ne resolve petitiunea nostra colectiva si atatu de drepta, catu mai in-

graba, remanendu consecuinti pe lângă cele ce amu decisu până acum. (Asiá e!)

Dlu Presiedinte ar dori, ca fiindu acumu lucrulu din tóte partile desbatutu și lamuritu destulu, sa se aduca acumu o hotarire. Apoi resuma, ca obiectulu desbaterei este motiunea dlui Cons. Bolog'a, ca sinodulu sa dea unu ur-soriu, — o espressione, prin carea Escellentia Sea intielege o petitiune noua cátra Maiestatea Sea, — care sa stea in legatura cu recursulu nostru din anulu 1862. Hotarirea, ce ar urmá, o enuncia in urmatórele: sa se róge din nou Maie-statea Sea, cá sa se indure a deferá prégratiosu recursulu col-lectivu din anulu 1862, in tóte ramurile lui. Mai departe crede, ca dupa ce s'a hotaritu odata o adresa de multiamita cátra Maistatea Sea, sinodulu ar poté dór aduce intr'un'a si rogarea sea, multiamindu adeca mai antáiu Maiestátii Sele pentru prégratios'a resolutiune, ear la svársitu in câteva cu-vinte aducendu si rogarea sea. Aru fi poté necuviinciosu, cá intru o adresa de multiamita sa intre si o rogare, in sa in fine — merge si asiá.

Dlu Macelariu: Si sinodulu din 1850 in §lu 11 au esprimatu o asemenea hotarire.

Dlu Alduleanu: Cátu pentru motiune, motiuni suntu dóue: un'a pentru multiamita, alt'a pentru rogaminte. Den-sulu din parte-si crede, ca lucrulu sa se coneréda inaltului presidiu pe lângă rogarea, de a concepe aceste acte cu ajuto-riulu dd. Secretari, ce remánu in Sabiu; cáci alegendu-se o comisiune anumita, se prea indelunga tempulu.

Dlu Presiedinte intréba, ca de órece Sinodulu a priimitu parerea Escellentiei Sele n'ar fi destulu o rogare cá-tra inaltulu presidiu alu Cancelariei aulice transsilvane, cá aceea-si sa se intrepuna la Mai. Sea pentru incuviintiarea cererei nóstre?

D. Alduleanu staruiesce, cá acésta rogare sa mérga deadreptulu dela Sinodu la Maiestatea Sea.

D. Presiedinte propune pentru compunerea ace-storu chartii pre dd. Protosingelu Pope'a, Assessoru Gai-tanu, Pinciu si dr. Tincu, cari crede ca in scurtu tempu voru concepe aceste chartii. D. Gaitanu se róga a nu se insarciná cu unu lucru, in privint'a cáruia nu si-a potutu descoperi parerea, si recomanda pre dlu Cons. Bolo-g'a cá pre celu mai competente la elaborarea acestei adrese. (Se priimesce.)

D. Lengeru intreaba, ca óre nu ar fi mai bine, déca si fratii nostri ceialalti s'aru provocá a alaturá petitiunile loru la petiunea nóstra, de órece si rogarea din 1862 a fostu col-lectiva?

D. Presiedinte: Nu, nu, D-le! Ei voru sci ce au de a face.

Apoi provóca a se ascultá raportulu Epitropiei eparchiale.

Referintele P. Protopopu Hanni'a espune in câte-va cuvinte, cá un'a din indatoririle, ce le a luatú asupra-si Epi-tropia, a fostu si aceea, cá sa raporteze Sinodului despre starea fondurilor priimite. Mai antáiu dar va comunicá, ce fonduri a priimitu Epitropia, apoi va enumerá unulu câte unulu aceste fonduri din ce au constatu, si n fine va aretá cresca-mentulu loru din diu'a primirei până in momentul de fatia (22 Martiu 1864.) Dupa acestu raportu

- Starea de astadi a acestoru fonduri si fundatiuni e cea urmatóre:
1. Fondulu Bisericeii catedrale 50,002 f. 9 xr., 60 #.
  2. Monumentulu Pantasianu 5,917 f. 37 xr. —
  3. Fondulu bissericeloru serace 1,800 f. — —
  4. Fondulu dascaliloru seraci 1,867 f. — —
  5. Fondulu clericalu noucreatu 7,286 f. 97 xr. —
  6. Remasiti'a ajutoriului imperatescu din 1861. pe sém'a Seminarului 1,142 f. 50 xr. —
  7. Fondulu Tipografiei 5,343 f. 7 xr. —
  8. Fondulu nou creatu alu Episcopiei 9,820 f. 7 1/2 xr., 2 #.

83,179 f. 07 1/2 xr., 62 #.

afara de realitati, si mai multe amanete private, depuse la Eppia. Apoi se róga, cá, de óre ce nu toti Epitropii suntu in Sabiu cu locuinta si nu se potú intalni totdeun'a, candu aru cere trebuint'a, sa se ia din partea Sinodului alte mesuri pentru administratiunea fondurilor, si anume a se hotari alta Epitropia.

La ntrebarea dlui Presiedinte, raportulu auditu se priimesce; si la propunerea P. Protopopu referinte, aduna-rea in semnu de multiamita cátra Esc. Sea P. Episcopu, ca-rele a creatu aceste summe din nimica, erumpe in lungi stri-gate: Sa traiésca!

P. Protosinchelu Pope'a. Sa traiésca Epitropia! (Sa traiésca!)

Dlu Presiedinte da acumu spre citire rapor-

tulu despre fundatiunea Franciscu-Iosifiana. (Secretarulu Eforiei, d. Prof. Popescu cite-sce raportulu.) Dlu Presie-dinte. Si D-loru Efori ai acestei fundatiuni propunu a se aduce o multiamita. (Sa traiésca!)

D. Dr. Glodariu ia ansa dela obiectulu dilei, pen-tru de a multiamí in cuvinte calduróse diecesei pentru ajuto-riulu, care precumu altor'a, asiá si densului l'a datu in mai multi ani din fundatiunea Franciscu-Iosifiana. (Sa traiésca!)

D. Presiedinte aduce acum la ordine Proiectulu impartitu pentru preconsultare intre membrii Sinodulu, si postesce pre Comitétulu respectivu a referi.

D. Alduleanu aduce la cunoscintia Sinodulu, ca Comitétulu alesu s'au adunatu eri si s'a constituitu, alegendu-si presiedinte si referinti, si intrandu in desbaterea prin-cipiala a Proiectului, crede, ca pe siedinti'a urmatóre va poté dá atá'a materialu, incátu Sinodulu sa aiba ocupatiune destula.

D. P. Nemesiu mai scie de unu fondu alu clerului de 30,000 f. asiá numitu greco- neunitu, care se pastréza in cass'a statului, si care aru dori cá sa-lu administrámu noi insine.

D. Macelariu propune, cá pentru liniscirea dloru Epitropi sa se aléga o comisiune, carea sa esamineze ra-pórtel. D. Alduleanu inca e de parerea acésta; dar fiindca luarea socoteleloru n'aru constá numai in numerarea baniloru, ci aru trebui sa cuprinda o esaminare mai afunda, ca ad-ica buna a fostu administratiunea, ori nu? ear pentru o astfelu de cercetare tempulu e prea scurtu, acum sa ia Sinodulu numai la cunoscintia rapórtel. Cáci in dd. Epitropi cugeta ca avemu deplina incredere. — P. Prot. Hanni'a aduce la cu-noscintia Sinodulu, ca Epitropii decandu au priimitu fondurile, totdeun'a la 1/2 de anu si-au depusu socotéla inaintea Esc. Sele P. Episcopu si totdeun'a la anulu Consistoriului diecesanu.

D. Presiedinte dissólve adunarea pentru astadi la 1 1/4 óra dupa amédi.

Siedinti'a III. tinuta Marti in 24 Martiu 1864. Inceputulu la 11 óre.

Escellentia Sea, invitatu de o deputatiune, se priimesce cu acclamatiuni vii. Apoi ocupandu presidiulu, impartasiesce, cá protocolulu inca e de totu gal'a, si asiá ve-rificarea lui va remané pe mai tardiu; si punendu la ordinea dilei raportulu despre proiectu, lu introduce prin cuvintele urmatóre:

Sumu convinsu, ca on. membri ai Sinodulu voru priimí o deslusire despre proiectulu acésta, pre carele l'amu elabo-ratu si l'amu prezentatu Sinodulu, si voru binevoi a ascultá principiél. acele de capetenia de mánecare, care mi-au fostu mie de indreptariu. Innainte de tóte me descoperu intr'acolo, ca eu nu asiú dori, cá cineva dintre membri Sinodulu sa pri-vésca in proiectulu acésta alu meu persón'a mea, ci do-rescu sa privésca numai lucrulu, care se cuprinde in proiectulu acésta.

Acésta din convingere, din fric'a lui D-dieu, din credin-tia netiermurita cátra biseric'a nóstra si canónele eii, martu-risescu aci si inaintea lumii intregi, adaugendu si aceea, ca eu m'amu aflatu indatoratu la inceputulu, temeiulu si temeli'a unui asemenea lucru si proiectu; cáci vréu sa credu, ca prin elaboratulu acésta alu meu amu imlempinatu voi'a intregéi nóstre bisericii si a factoriloru eii.

Prin urmare candu e vorba despre pertractarea lucrului acestuia séu a proiectului ce amu compusu, poté fi fiacarele convinsu in sufletulu seu, ca liberu, adeca fara sfiéla de mi-ne séu de poterea mea (cá candu cine scie ce mare potere aru avea unu Episcopu, prin urmare si eu) sa-si descopere parerea sea si tint'a incatráu nezuesce. (Bravo! Sa traiésca!)

Eu sumu de 18 ani in eparchia acésta, si fiindca séu cá Vicariu generalu in doi ani, séu cá Episcopu de 16 ani acumu nu m'amu desbracatu de omenire, va sa dica, nu amu ince-tátu de a fi ómu si cá unulu cá acésta, ba si cá Episcopu amu potutu avé, si amu stávu slabiciunile mele, dar intrun'a sumu convinsu, ca asupr'a bisericéi, va sa dica, asupr'a asiediaminteloru bi-sericescii nu amu gresitu; cáci candu erá sa batu séu sa pe-depséu pre cineva, l'amu batutu cu páne, dar nu cu pétra, ba nici ca l'amu batutu séu pedepsitu de buna voia, cáci la mine e o greutate mare, candu nu pedépsa, dar' si numai dojana sumu silitu sa dau cuiva. De 18 ani dorescu sa fiu parinte, dar' nu judecatoriu. Candu sumu judecatoriu, impli-nescu ceea ce prescrie biseric'a. De aci, si fiindca nu amu lipsa sa castigu voi'a séu bun'a vointia a membriloru acestui sinodu intr'unu tipu dejositoriu si vatematoriu de caracterulu unui barbatu séu alu unui Episcopu, pré firesce urmarescu din cele ce amu disu pána acumu, ca eu astadi, candu se vá incepe prelucrarea, candu se vá incepe prejudecarea pro-

iectului meu, departe sumu, dar de tot departe de ori ce idea preconcepta, de ori ce idea de capriciu s'eu de ide'a aceea, ca eu cu voi'a si cu vointi'a amu facutu ceva in elaboratulu acest'a. Ceeea ce amu facutu, sa-mi credeti si ve veti convinge, ca nu amu facutu din capulu meu, ci amu facutu dupa cumu prescrie biserica; insa eu m'amu dusu si mai departe; amu luat u positiunea bisericeii noastre, precumu cea din launtru asi'a si cea din afara. Capulu bisericeii noastre e Iisusu Christosu, lui ne inchinamu; dar candu e vorba pentru intocmirea trebiloru bisericesci, cere si inveliatu'a bisericeii noastre, cere si crescerea nostra, si cere si intielepciunea aceea, pe carea trebuie sa o implantamu in inimile noastre, ca sa nu facemu nimicu ceea ce aru ave vrunu tipu de vatemare a cuiya; aci intielegemu vatemarea regimului, vatemarea altoru religii crestine seu si necrestine; pentru ca eu sumu celu d'antaiu, care dicu: Sa multiamimu lui D-dieu si Imperatului, caci amu castigatu independintia bisericeii noastre.

Dar vine intrebarea, cumu intielegemu noi autonomi'a bisericeii noastre? Eu gandescu, ca precumu eu, asi'a fia care medulariu alu bisericeii noastre intielege aceea, ce cu cuvinte lamurite s'a otaritu in Die'a tierii noastre din anulu trecut, unde limpede se dice: ca si biserica nostra e recepta intocm'a si e egal u indreptatita cu cele lalte bisericeii crestine, si pote regula, administra si conduce trebile sele in intielesulu canóneloru si institutiuniloru bisericesci ale sele. Eu sumu celu d'antaiu, carele asi'a gresi de totu, candu m'asiu fi incumetatu eu sa punu in elaboratulu meu ceva, ce nu aru fi in intielesulu canóneloru si institutiuniloru bisericeii noastre. Prin urmare numai atat'a rogare amu cãtra membrii sinodului, ca si ei sa purceda din punctulu de vedere, carele este unicu legalu, unicu legiuitu si unicu asiguratoriu de sporiulu celu bunu alu lucrãriloru noastre, ce ne stau inainte. Din acestu punctu legalu sa purceda, si pre acest'a sa-lu aiba inaintea ochiloru fiesce carele din noi; caci de aci atãrna bunatatea si legalitatea lucrãriloru noastre, de aci atãrna si aprobarea lucrãriloru noastre din partea regimului, care ca sa aiba si afara de biserica nostra valóre si potere, trebuie sa se asterna spre intarire si inaltulu regimu.

La observatiunile, care se voru face, fia in principiu, fia in parti singuratic, din partea membriloru sinodali, eu numai cu unu cuventu voiu raspunde todeun'a, adeca cu acestu cuventu, precum ca cutare observatiune are temeiu in Sãnt'a Scriptura, are temeiu in canónele si institutiunile bisericesci, si asi'a eu cu multiamita o priimescu. S'eu voiu dice: Sa mi se intarésca cu vrunu canonu seu vre-o institutiune a bisericeii, si eu priimescu. Ear ceea-ce nu va corespunde canóneloru si institutiuniloru bisericesci, aceea nu potu priimi, nu dia vr'o cerbicositate, ci numai ca sa nu vatemu legea bisericesca si politica; pentru ca in intielesulu canóneloru si institutiuniloru bisericesci, biserica nostra are potere sa-si conduca si reguleze drepturile sele bisericesci. (Bravo!)

Acumu postimu dle referint'e!

P a r. P r o t. H a n n i ' a : Esc. T'a si Maritu Sinodu! Dandu-se proiectulu Esc. Vostre pentru organizarea trebiloru bisericesci, scolari si fundatiunali etc. unei comisiuni, intre cari avui onóre a fi si eu numitu, acest'a in siedintia sea cea d'antaiu, candu s'a constituitu, mi-a datu mie onóre cu alegerea de referintele ei, de referintele lucrãriloru sele, ceea ce fiindu ca a caditu asupra-mi, a trebuitu sa o si priimescu.

Mai nainte de a fi intratu in vr'o lucrare a proiectului acestuia, eu precumu si mai nainte—dar apoi firesce, fiindca atunci nu sciamu, ca tocmai eu voiu fi chiamatu, ca sa fiu organulu comisiunei acesteia—atunci m'amu ocupatu mai pre de parte cu cele cuprinse in proiectu, — acumu insa m'amu ocupatu—dimpredna cu membrii comisiunei-mai cu deadinsulu despre principiile conducãtoare ale proiectului acestuia. In siedintia nostra prima, ceea ce o amu tinutu in 22 Martiu (3 Apriliu) si dupa constituirea comisiunei, intrebarea cea d'antaiu a venit, cumca sa se lase referintelui a se exprima si enuncia asup'a principiului, asup'a sistemii si chiaru si asup'a impartirii proiectului acestuia? seu in comisiune sa desbatemu obiectulu acest'a? si asi'a s'a otaritu, ca 'n comisiune sa ne punemu intrebãrile aceste si sa le lamurimu si sa ne statorimu punctulu de plecare.

Dupa studiele, ce amu facutu despre principiulu si spiritulu conducãtoriu alu proiectului, amu venit acolo, cumca adoptamu principiulu proiectului, si cumca acel'a este de ajunsu ca sa ne conduca in tóte, si amu disu, ca tóte câte suntu in proiectu, suntu destula, ca sa ne servésca de substratu lucrãriloru noastre; pentru ca incãtu se tine de principiulu, care l'amu vedutu ca este conducãtoriu si spira in tóte ramurile si partile proiectului acestuia, amu vedutu autonomi'a bisericeii noastre in tóte partile ei; amu vedutu iarasi a 2 re-

gularea si administrarea totororu trebiloru bisericeii noastre prin ea si de ea, pe temelulu sãnteloru canóne; si apoi amu vedutu intrebuintiata si prax'a si usulu, care prin tempu indelungatu—ca tóta prax'a si usulu—s'a prefacutu in lege; adeca amu vedutu, cumca spiritulu proiectului e, ca biserica si reguleza si administra trebile sele dupa forma reprezentativa, prin sinóde de susu pana josu, seu din contra de josu pana susu.

Amu vedutu mai departe in proiectu acea impregiuraro basata pe canóne, adeca participarea partiloru organice bisericesci mai mici la afacerile bisericeii celei mai mari, — dela parochia pana la mitropolia. Si asi'a vedendu proiectulu Esc. Sele condusu de spiritulu acest'a, l'amu priimitu de alu nostru si pe temelulu lui amu purcesu mai departe in lucrãrile noastre.

Lucrãrile noastre au trebuitu sa le intocmimu dupa tempulu fisicu, care, dupa si in asemenare cu materialulu de lucratu, este forte scurtu. Dupa cumu noi cu totii, cãti suntemu aci suntemu convinsi, asi'a si membri comisiunei scimu, ca Esc. Sea, ca unu barbatu, nu numai alu bisericeii, ci carele au imbetrãnit in institutiunile si s'a ocupatu cu asiediamintele ei, ceea ce a pusu in proiectu, este unu lucru defecatu, este unu lucru temeinicu; insa de óre ce este chiamatu Sinodulu, si cu chiamarea Sinodului Esc. Sea a lasatu proiectulu din mãnile sele, si ceea-ce va esi din Sinodu, numai este alu Escellentioi Sele, ci alu Sinodului; pentru aceea atentiunea comisiunei nu a potutu fi numai superficiala, ci a trebuitu sa petrunda in proiectu mai afundu. Numai decãtu la inceputu ni s'a infatisiatu o greutate forte mare, provenita din positiunea, carea o cuprindemu si carea o cuprinde si ocupa Sinodulu de fatia, fatia cu cele ce se cuprindu in proiectulu acest'a; adeca mai chiaru: proiectulu acest'a are sa devina unu regulamentu, are sa devina o lege, care sa reguleze afacerile bisericesci, scolare si fundatiunale din o provincia bisericesca mitropolitana.

Eri tocma a fostu vorba aci despre mitropolia si despre aceea, ca ce felu de mitropolia ne intigimiu noi, in ce felu de mitropolia credemu si ce felu de mitropolia amu cerutu si ceremu? Si s'au disu, ca noi ceremu o mitropolia, carea sa cuprinda pre lãnga dieces'a nostra Tranna si partile, care o data s'au tinutu de ea; adeca Ungari'a, Banatulu si Bucovina'a, cu o vorba noi ceremu o mitropolia pentru tóta biserica gr. or. romana din statele austriace, pana candu noi aci cuprindemu numai loculu unui sinodu eparchiale transilvanu. Si asi'a ni-amu pusu intrebarea: óre sta in competintia nostra, ca sa ne lasãmu in elaborarea unui regulamentu si pentru partile acelea, care astadi nu suntu reprezentate aci? si raspunsulu ni-a fostu, ca nu suntemu competinti, ca nu cumva cei nerepresentati aicea sa dica: Voi ati facutu ceva de noi fara de noi, prin urmare pre noi elaboratulu vostru nu ne pote oblega. Framentãndu-ne noi multu tempu, cum sa trecemu preste greutatea acest'a, nu amu aflatu alta cale, fara ca maritulu Sinodu la unu locu potrivit sa se dechiare, ca pentru partile aci nerepresentate, regulamentulu acest'a bisericescu, vine a se privi numai ca unu proiectu (Esc. Sea Dlu Presiedinte: forte bine!) si numai pentru biserica nostra astadi aci reprezentata, ca o lege obligãtoare.

Impregiurarea acest'a ni-a rapitu doue óre, pana ce amu trecut numai preste titlulu cartii. Purcedendu noi din temeiturile amintite, amu deslegatu si delaturatu pedec'a, ce ne stã inainte in privintia acest'a, si credendu ca cele cuprinse aci, suntu numai pana atunci proiectu, pana ce nu suntu priimate de Sinodu, ear dupa aceea trecu pentru noi in regulamentu, amu statoritu, cumca titlulu cartii acesteia sa fia „Reglamentu pentru organizarea trebiloru bisericesci, scolare si fundatiunale romãno de relegea gr. or. in statele austriace, propusu de Esc. Sea Eppulu Bisericeii gr. or. in Ardelu Andreiu Br. de Siagun'a, pertractatu si statoritu de Sinodulu eparchiei ardelene, conchiamatu si adunatu in Sabiu in 22 Martiu 1864.“

Dupa ce acest'a s'a priimitu cu unanimitate din partea futuroru fratiloru comembri ai Comisiunei, amu trecut numai decãtu mai departe si adeca la introducere si amu facutu chiar si introducerea Esc. Sele de a Soborului, schimbãndu numai in stilu persón'a prima in a trei'a persóna d. e. in locu de „eu proiecteazu“ noi amu disu „Soborulu stãtoresce“ etc. —

(Va urmã.)

Sabiu 1 Aprile. (Felurite.) Comitetul Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romãnu a tinutu eri, dupa obicei, siedintia sea lunaria. Sperãmu, ca pe numerula venitoriu vomu pote comunica protocolulu siedintiei, carea dealtmintrea s'a ocupatu numai cu lucruri curente.— Astadi fu alegerea de Parochu la biseri-

„Ca din cetate de aici, si se alese cu unanimitate profesorului in institutul diocesanu Z. Boiu. — Eri noapte si eri de di a ninsu mai neinteruptu; omenii suntu ingrijiti, ca nu cum-va sa 'nghietie, caci atunci nu numai pomele, dar si semenaturile si viiele aru patimi; astadi ne'u a s'a topitu mai de totu, si tempulu e caldu si serinu. —

Principatele române unite.

„Spre a cunosce lectorii nostri patriotismulu si persistinti'a, eu care lucrza Domnitoriulu Româniloru pentru binele patriei sele, le ceremu atentiunea asupr'a urmatoreloru fragmente de acte diplomatice, publicate in foi'a periodica Autografulu. Totu din aceste acte voru vedé si intentiunile poteriloru amice si inimice (Noi reproducemu numai unulu. Red.)

„O depesia dela Londr'a sosita eri la o ambasada anuntia, ca Angli'a -si propune sa supuna la poterile cele mari cestiunea dirimarei fortaretieloru dela Corfu. Austri'a este singura, care a facutu cunoscutu pâna acum opiniunea sea: ca protesta contr'a neatingerei acestoru intariri. D. Comite Ludolf s'a espresu forte categoricu in acésta privintia intr'o convorbire, care a avutu cu Fuad pasia si Aali pasia: „N'ar intielege, a disu elu, sa nu se unésca Pórt'a cu cabinetulu seu ca sa arete pericolile, ce trebuie sa resulte neaperatu pentru provinciile occidentali ale Turciei din Europ'a din darea insuleloru Ionice Greciei cu forteretiile, ce a constituitu Angli'a acolo. Me temu multu ca Fuad pasia, care a asociatu fortin'a Turciei si pe a sea la a Angliei in Oriente, sa nu impinga complesintia pâna sa inchida urechile la aceste consilie dictate cu tóte astea de cea mai elementaria prudintia.“

„Sperasem, ca Pórt'a va fi inticlesu in fine ceea ce-i urdiesce Angli'a punendu pe de o parte, pe unu pensiunariu alu ei pe tronulu Greciei, si ceea ce-i prepara, impedecându, de alta parte, pe Principele Romaniei a luá dela 13—15 milioane de franci, cari represinta veniturile monastiriloru inchinate la Sántele Locuri, si cari trebuie sa tréca din mânilé patriarchului grecu, care are dreptu, dupa acésta potere, asupr'a loru, in mânilé regelui Georgiu in diu'a, cându Pan-Elenismulu, condusu de Angli'a, va intrá in lupta deschisa cu Pan-Slavismulu. Vai! m'amu incelatu. Totulu se face dupa placerea Marelui-Vizir. Afara de Aali pasia, care nu perde din vedere greutatea, ce a facutu situatiunei Turci'a prin politic'a ce inauguréza Angli'a, dara care nu mai cutéza a avea o opiniune contraria cu a lui Fuad pasia, nu vedu decâtu unu membru séu doi din cabinetu, capabili sa scape de funest'a domnire ce exercita celu din urma impregiurulu lui din diu'a, cându, cu ajutoriulu diplomatiei europene, fu inaltiatu in postul de Mare-Vizir.

„Grecii nu se gandescu la nimicu mai multu, decâtu la absorbirea Turciei europene. Unu organu speciale de Pan-Elenismu va aparé in adevéru la Aten'a in lun'a viitória sub titlulu de Stéu'a Grecésca.

„Tóte contribuiescu, cum se vede, la triumfulu mare i dei nóue. D. Muesurus si D. Fotiades veniserá oficialminte dela Londr'a si dela Atene cá sa termine cele din urma dificultáti, ce se radicasera intre densii in privintia succesiunei cumnatului loru, repositulu principe Vogorides, in sa in realitate avea sa sustiena candid'atura St. sele Antimos la tronulu patriarhale din Constantinopole, si cá sa dea esplicári in privintia afaceriloru grecesci.

„Principele Cuza este meru forte tare atacatu aici. Me voiu margini a dice, ca, afara de inalte cuvinte politice, ce v'am enumeratu si care militéza in favórea proiectului asupr'a monastiriloru, déca voiesce cineva in adevéru imbunatatirea stárei materiale si crescerea proprietáti Principatelor-Unité, nu ar potá blamá pe Principe, ca voiesce sa se scape de cursele, ce-i intinde inaugurarea disului pe sine regimu constitutiunale in Romani'a. Déca membrii camerei aru fi fostu animati de aceleasi sentimente cá Principele pentru binele patriei, aru lasá odata pentru totdeun'a acea opositiune meschina, sicanatória, plina de personalitati si dictata de interesulu privatu, si i'ar da unu concursu francu si leale, spre a dotá in fine tiér'a cu reformele de cari are atát'a trebuintia.

„In adevéru nu aru fi de miratu, ca principele sa faca unu actu de energia, proclamându indata inchiderea camerei ce e sa se convóce curendu, si apoi sa faca apelu la natiune.“

„Bucimulu.“

„Reform'a scrie: „In fine legea cea mare intemeiatóre a natiunalitati române, legea care va da viétia la atátea sute mii de tianari napastuiti de secolu, desmosteniti de drepturi si considerati cá straini in tiér'a loru, legea, care va pune temelia esistintiei si viitoru lui patriei nóstre, legea rurala asiguratóre drepturiloru cultivatoriloru, si intereseloru proprietariloru nostri, si dela a cárei solutiune atárna in mare parte consolidarea

viitoriulu nostru politicu si socialu, se va luá in desbatere in dilele acestea de cátra adunarea legislativa, care si cu acésta ocaziune, sperámu, ca vá probá lunei patriotismulu si se vá aretá cá o adevérata representatiune natiunala.

Cu tóte propagandele reu-voitóre, ce se facu din partea inamiciloru progresului si ai binelui comunu, si pe care ministeriulu vine a le demascá in publicu si a le stigmatísá precumu se cuvine printr'o circularia cátra prefecti, credemu ca bunulu simtiu alu locuitoriloru acestei tieri vá triumfá contr'a celoru ce dorescu si propaga pierea natiunalitati române; credemu, ca ratiunamentulu si simtiementulu de dreptate alu proprietariloru nostri i vá face sa dispretiúiesca ori ce siópte si propagande, ce se facu in contr'a in proprietarierei, ca voru ascultá si voru desbata cu sánge rece acésta mare si sánta cestiune, dela solutiunea cárei'a atárna binele si prosperitatea natiunei nóstre, si fiindu incredintiati ca nici unu bine nu se póte realisá fára sacrifice.

Gvernulu, prin acésta cestiune s'a pusu pe teremulu celu mare si mantuitoriu alu viitoriulu, si pe acestu teremu va fi a tótu puternicu si triumfatoriu, caci va avea natiunea intréga cu densulu. Dea Domnedieu, cá si adunarea legislativa sa-lu imiteze si sa-lu insotiésca pe acésta cale, si ea va fi bine cuventata de natiune si posteritate; ear déca adunarea va parasí principiulu ecitatiei si alu binelui publicu si se va conduce de interese esclusive si particulare, atunci tóta vin'a va fi a ei, si raspunderea va cadea numai pe dens'a.

Prospectu politicu.

Ni se spune in tóte dilele despre contrageri de trupe cátra frontariile Romaniei. Nu scimu, de suntu adevérate si cu atátu mai pucinu amu poté sci caus'a acelor contrageri, candu ele aru fi adevérate. Se vorbesce de organizári revolutiunari. Firesce acumu, dupa ce Garibaldi e asediatu in Angli'a, dupa ce Mazzini inca e acolo si ceialalti se atla iarasi prin Itali'a etc. etc., trebuie sa fia altii, cari causéza sgomotele aceste neliniscitóre intre ómeni.

Noi credemu, ca revolutiunarii cei din Romani'a voru fi toti camu de categori'a celui de deunadile, de care ne spune unu diuariu magiaru, cá unu aventurasiu unguru avendu pofta sa-si ofere viétia Poloniei, au cautatu sa tréca in Moldov'a. La trecerea lui avu nenorocirea de a fi prinsu de unu plaiésiu románu. Amendoi ajunsera la unu riu, peste care ducea o punte angusta. Aventurésiulu pretinse a merge plaiésiulu inainte, si elu venindu dinapoi au impinsu pe plaiésiulu románu de pe punte in paráu si au fugitu apoi in Poloni'a sa-si faca chefulu cu Russii. Plaiésiulu, dice acelu diuariu, adi nu mai merge elu inainte pe punte, candu prinde câte unu revolutiunariu de acestia, ci i ia din apoi si i lifera diregatoriiloru respective.

Romani'a nu are de cugetu a nepaciú imperiele invécinate, avendu lipsa insasi de pace si linisce; ea au datu dovedi, ca-si scie pretiú neutralitatea candu vrura Polonii sa insulte vadi'a Romaniei; ea fára de aceea se ocupa adi cu crearea de legi pentru intarirea liniscei si ordinei interne. Cu tóte acestea gazetele de Vienn'a ne alarméza, si cu deosebire cele russesi descriindu Romani'a cá cuibu alu toturoru reloru din Europ'a.

In dilele din urma se paru a se mai linisei politicii fatia cu Romani'a, si la ordine pasiesce Serbi'a. Descrierea lucrurilor de aici e astfelu, incátu nu scimu, ór'a candu ne va sosi scirea telegrafica despre incaierarea Serbiloru cu Turcii. Aprindienduse resbelulu odata aci, aru incinge totu imperiulu turcescu, si acést'a pentru identitatea popóreloru si a jugului acestoru popóre.

Diplomatia, care cara apa la Londonu sa stinga foculu resboiului din Schleswig—Holstein, va gasi midilóce de a potoli si orientulu, cá disolutiunea sa mérga incetu si de asiá, incátu, candu va fi odata imperiulu otomanu adormitu, sa nu se simta nici o sguidire.

In Londonu voru decide máne poimane diplomatiei sórtea ducatoru, pentru care se pórtá adi resboiu. Sufragiulu universalu este si adi inca la ordinea dilei.

Din Itali'a se spune, ca Pap'a nu au fostu in stare sa se urce la locul obicinuitu, de unde binecuventa in diu'a de Pasci cetatea si lumea, ci au fostu purtatu pâna in bisericu cu lectic'a. In tempulu candu avea se séversiéscu actulu binecuventarei, au cádiutu la pamentu, fára sci ceva de sine, in urm'a cárei intemplári fu dusu mai antáiu in capel'a ss. sacramente si apoi acasa.

Diuairele ultramontane spunu, ca Pap'a s'aru fi aflandu iar sanetosu.

Dóue lucruri momentóse mai inregistrámu, si adeca calatori'a principelui Napoleonu la Stockholm, si intrarea in Cabinetulu Angliei a Lordului Clarendon, unu amicu alu ideei congressului europénu.